بررسی میزان رضایت دانشجویان رشته اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان از رشته تحصیلی و دیدگاه آن‌ها نسبت به آینده شغلی

مالک بیک خورمیزی[1]، فاطمه سعیدی خلیلی[2]، فهیمه خرمی جنت آبادی[3]، مریم هادوی[4*]

تاریخ دریافت مقاله: ۹۸/۰۹/۰۷ تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۱/۲۶

چکیده

مقدمه: تربیت فارغ‌التحصیلانی کارآمد و علاقه‌مند، از اولویت‌های نظام آموزشی است. هر سال، تعدادی از دانشجویان به دلیل نارضایتی از رشته تحصیلی، از ادامه تحصیل منصرف می‌شوند و یا ناامیدانه ادامه تحصیل می‌دهند. مطالعه حاضر با هدف تعیین میزان رضایت دانشجویان اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان از رشته تحصیلی و دیدگاه آن‌ها نسبت به آینده شغلی در سال ۱۳۹۸ طراحی گردید.

روش‌ها: در این مطالعه مقطعی، کلیه دانشجویان رشته اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان (۷۵ نفر) مورد بررسی قرار گرفتند. از پرسشنامه‌ای دو قسمتی استفاده شد که قسمت اول شامل سوالات دموگرافیک و قسمت دوم پرسشنامه ارزیابی میزان رضایت دانشجویان از رشته تحصیلی، عوامل مؤثر بر رضایت و دیدگاه دانشجویان نسبت به آینده شغلی بود. پایایی و روایی آن نیز با ضریب آلفای کرونباخ سؤالات ۰/۷ تا ۰/۹۴مورد تایید قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری t-test، Anova و مجذور کای از طریق نرم افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: میزان رضایت دانشجویان با میانگین و انحراف معیار ۰/۷۷±۳/۵۳ در محدوده "رضایت زیاد" قرار داشت. میزان رضایت دانشجویان بر حسب سن، جنسیت، وضعیت تأهل، معدل کل، سابقه انصراف از تحصیل و محل سکونت اختلاف معنی‌دار نداشت (p>۰/۰۵). اختلاف بین سال ورودی و علاقه‌مندی به رشته تحصیلی معنی‌دار بود (p=۰/۰۱۱). نحوه تدریس دروس تئوری تخصصی، مهم‌ترین عامل رضایت دانشجویان از رشته تحصیلی، و "امکان خدمت به مردم و جامعه" مهم‌ترین عامل نگرش مثبت نسبت به آینده شغلی بود.

نتیجه‌گیری: رضایت دانشجویان از رشته تحصیلی، در حد زیاد و نگرش آن‌ها به آینده شغلی مثبت بود. افزایش امکانات و تجهیزات آموزشی، تعامل بیشتر دانشجویان با مدیر گروه و کاربرد دروس تئوری در بالین، جهت افزایش رضایت و علاقه به ادامه تحصیل در این رشته مؤثر خواهد بود.

کلید واژه: رضایت، دانشجو، اتاق عمل، رشته تحصیلی، آینده شغلی

مقدمه

مؤسسات آموزش عالی و مراکز علمی دانشگاهی به‌دلیل این‌که مسئولیت پذیرش و تربیت دانشجو در رشته‌های مختلف را بر عهده دارند از مهم‌ترین عوامل رشد و توسعه کشور محسوب می‌شوند (۱،۲). از سوی دیگر، تأمین و حفظ سلامت افراد جامعه نقش ویژه‌ای در توسعه اقتصادی اجتماعی جوامع دارد و ارتقای کیفیت خدمات بهداشتی درمانی از عوامل مهم توسعه‌یافتگی کشور محسوب می‌شود. بنابراین توجه به چگونگی تربیت نیروی انسانی مورد نیاز جهت اداره و انجام خدمات بهداشتی درمانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (۳). تربیت فارغ‌التحصیلانی کارآمد، مستعد و علاقه‌مند از اولویت‌های آموزشی وزارت بهداشت و نظام آموزشی محسوب می‌شود. دانشکده‌های پیراپزشکی، به‌عنوان یکی از محیط‌های یادگیری خدمات بهداشتی درمانی، بایستی امکانات لازم برای تغییرات مثبت و سازنده در نگرش دانشجویان را فراهم آورند تا باعث تشویق و ایجاد رغبت بیشتر، یادگیری پایدار و مستمر گردند. در تحقیقی که جهت بررسی میزان رضایت دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل نسبت به رشته تحصیلی انجام شد، ۹۱/۳ درصد از دانشجویان رضایت‌مندی خود را از رشته تحصیلی اعلام کرده بودند و عواملی که بیشترین تأثیر را بر میزان رضایت‌مندی دانشجویان از رشته

نویسنده مسئول مریم هادوی، گروه هوشبری، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران hadavimaryam@yahoo.com
مالک بیک خورمیزی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
فاطمه سعیدی خلیلی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران
فهیمه خرمی جنت آبادی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران

[Downloaded from rme.gums.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.29252/rme.12.1.62]

تحصیلی داشتند، "موقعیت اجتماعی مناسب" و "علاقمندی به دروس بالینی" ذکر شده بود (۴).

پژوهش‌ها نشان می‌دهند آموزش‌هایی که به دانشجویان داده می‌شود با نیازهای جامعه مطابقت ندارند. هر ساله شاهد هستیم که به دلیل نارضایتی از رشته تحصیلی، تعداد زیادی از دانشجویان از ادامه تحصیل منصرف می‌شوند و یا ناامیدانه ادامه تحصیل می‌دهند (۶، ۵). با شناخت عوامل مرتبط با رضایت دانشجویان از رشته تحصیلی می‌توان اقداماتی را جهت اصلاح خط مشی، تغییر در برنامه‌های آموزشی، ظرفیت پذیرش دانشجو، نحوه برگزاری کارآموزی و کارورزی به کاربست (۷). باید توجه داشت که دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی، نسبت به دانشجویان دیگر، برای حضور مؤثر در این حرفه، واحدهای عملی و بالینی بیشتری را می‌گذرانند؛ لذا کمبود دانشجویانی که با انگیزه و انتخاب آگاهانه به این رشته‌ها وارد شده باشند، می‌تواند منجر به افت کیفیت آموزش بالینی در این رشته‌ها شود. نتایج مطالعه هادوی و همکار، بر روی دانشجویان هوشبری دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان نشان داد که رضایت دانشجویان هوشبری از رشته تحصیلی، نسبتاً خوب و نگرش آن‌ها مثبت گزارش شد. نتایج این مطالعه نشان داد که افزایش امکانات و تجهیزات آموزشی، ارتقاء آگاهی دانشجویان نسبت به رشته هوشبری قبل از انتخاب رشته و ایجاد شرایطی به منظور افزایش فرصت‌های شغلی در جهت افزایش میزان رضایت و علاقه به ادامه تحصیل در این رشته مؤثر است (۸). نتایج مطالعه شهریاری و همکاران بر روی دانشجویان پیراپزشکی ارتش نشان داد که دانشجویان علوم آزمایشگاهی بیشترین رضایت و رشته اتاق عمل بیشترین نارضایتی را از رشته تحصیلی خود ابراز کرده‌اند. عدم امکان ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر و نداشتن درآمد متناسب با حجم کاری از مهم‌ترین علل این نارضایتی‌ها ذکر شده است (۹). عبدالله‌زاده و همکاران در مطالعه‌ای به بررسی نگرش دانشجویان اتاق عمل نسبت به رشته تحصیلی خود پرداختند. بر اساس نتایج مطالعه آنان، نگرش ۵۱/۸ درصد از دانشجویان اتاق عمل به رشته تحصیلی خود مثبت بود (۱۰). با درنظر گرفتن این نکته که هرگونه کمبود و نارسایی در حرفه تکنولوژی جراحی (اتاق عمل)، مستقیماً بر روی کیفیت و کمیت مراقبت‌های بهداشتی و در نهایت سلامت افراد و جامعه تأثیر می‌گذارد (۱۱) و با درنظر گرفتن این موضوع که مطالعه مشابهی در این مورد بر روی دانشجویان رشته اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان انجام نشده است، بر آن شدیم تا با بررسی میزان رضایت دانشجویان اتاق عمل دانشکده پیراپزشکی رفسنجان از رشته تحصیلی و دیدگاه آن‌ها نسبت به آینده شغلی، این مهم را مورد توجه قرار دهیم.

روش‌ها

در این مطالعه توصیفی در سال ۱۳۹۸ بر روی کلیه دانشجویان رشته اتاق عمل دانشکده پیراپزشکی رفسنجان ورودی سال‌های ۹۴، ۹۵ و ۹۶ (۷۵ نفر) به روش سرشماری انجام گرفت. ابزار جمع‌آوری اطلاعات، پرسشنامه دو قسمتی بود که در قسمت اول، اطلاعات مربوط به مشخصات دموگرافیک (سن، سال ورود به دانشگاه، جنسیت، وضعیت تأهل، سهمیه قبولی، محل سکونت، معدل کل و سابقه انصراف از تحصیل) و قسمت دوم پرسشنامه‌ای بود که در مطالعات مشابه استفاده شده است (۱۳-۸،۱۲). پرسشنامه شامل ۲۸ سؤال شامل: میزان رضایت دانشجویان (۹ سؤال)، عوامل مؤثر بر رضایت از رشته تحصیلی (۱۳ سؤال) و دیدگاه دانشجویان نسبت به آینده شغلی (۶ سؤال) براساس پاسخ‌گویی به پنج گزینه خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم و خیلی کم به ترتیب از ۱ تا ۵ امتیاز بود. در بررسی میزان رضایت‌مندی امتیاز ۲-۱ به عنوان عدم رضایت، ۳- ۲/۰۱ رضایت نسبی، ۴- ۳/۰۱ رضایت زیاد و ۵- ۴/۰۱ رضایت خیلی زیاد درنظر گرفته شد. پایایی و روایی پرسشنامه در مطالعات قبلی سنجیده شده و ضریب آلفای کرونباخ سؤالات ۰/۷ تا ۰/۹۴ ذکر گردیده است (۱۶-۱۴، ۴).

این مطالعه پس از کسب مجوز از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه (کد اخلاق IR.RUMS.REC.1398.069) و هماهنگی با مدیر گروه اتاق عمل انجام شد. برای رعایت نکات اخلاقی، کلیه پرسشنامه‌ها بی‌نام بوده و شرکت‌کنندگان در تکمیل یا عدم تکمیل آن اختیار کامل داشتند. اطلاعات توسط پژوهشگر در محل کارآموزی دانشجویان پس از ارائه توضیحاتی پیرامون چگونگی نحوه تکمیل پرسشنامه، جمع‌آوری گردید. دانشجویانی که عدم رضایت خود را اعلام می‌نمودند و دانشجویان مهمان یا انتقالی، از مطالعه خارج شدند. داده‌ها با استفاده از آماری توصیفی (درصد، تعداد، میانگین، انحراف معیار، رسم جدول و نمودار) و آزمون‌های تحلیلی (t-test، Anova و مجذور کای) از طریق نرم افزار آماری SPSS.Ver.20 تجزیه و تحلیل شدند (مقادیر $p < ۰/۰۵$ معنی‌دار درنظر گرفته شد).

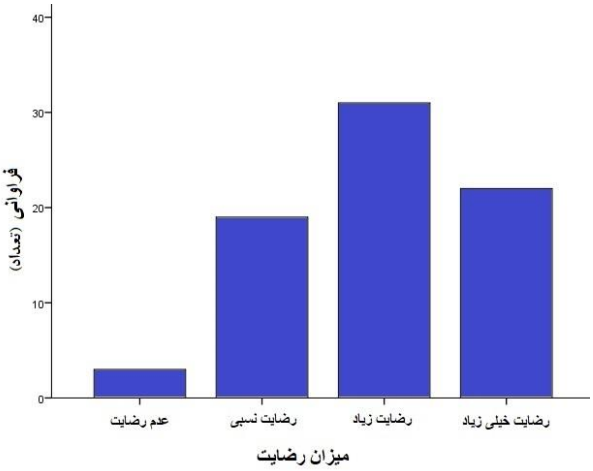
[Downloaded from rme.gums.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.29252/rme.12.1.62]

یافته‌ها

تعداد کل شرکت‌کنندگان در مطالعه ۷۵ نفر بود که از این تعداد ۲۴ نفر (۳۲ درصد) ورودی سال ۱۳۹۴، ۱۶ نفر (۲۱/۳ درصد) ورودی سال ۱۳۹۵ و ۳۵ نفر (۴۶/۷ درصد) ورودی سال ۱۳۹۶ بودند. از کل دانشجویان تحت بررسی، ۴۷ نفر (۶۲/۷ درصد) دختر و ۲۸ نفر (۳۷/۳ درصد) پسر بودند. میانگین و انحراف معیار سن دانشجویان ۱/۱۲±۲۰/۶۴ سال و میانگین و انحراف معیار معدل کل دانشجویان ۱/۲۴±۱۶/۷۲ محاسبه گردید (دانشجویان ورودی ۱۳۹۴، ۱۳۹۵و ۱۳۹۶ به ترتیب ۱/۵۰±۱۶/۳۸، ۱/۱۶±۱۶/۵۷ و ۰/۹۹±۱۷/۰۸). نتایج نشان داد که ۶۷ نفر از دانشجویان (۸۹/۳ درصد)، مجرد و ۶۴ نفر (۸۵/۳ درصد) در خوابگاه سکونت داشتند. همچنین نتایج نشان داد که سهمیه ۳ نفر (۴ درصد)، ۲۱ نفر (۲۸ درصد) و ۱۴ نفر (۱۸/۷ درصد) از دانشجویان به ترتیب سهمیه قبولی منطقه ۱، ۲ و ۳ اعلام و۲ نفر (۲/۷ درصد) از آنان نیز از سایر سهمیه‌ها بودند و همچنین ۳۵ نفر نیز سهمیه خود را مشخص نکردند. داشتن سابقه انصراف از تحصیل، در ۲ نفر از دانشجویان (۲/۷ درصد) مثبت بود.

میزان رضایت دانشجویان رشته اتاق عمل در مطالعه حاضر با میانگین و انحراف معیار ۰/۷۷±۳/۵۳ در محدوده رضایت زیاد قرار داشت. رضایت دانشجویان از رشته تحصیلی برحسب سن، جنسیت، وضعیت تأهل، معدل کل، سابقه انصراف از تحصیل و محل سکونت اختلاف معنی‌داری نداشت ولی برحسب سهمیه قبولی در کنکور اختلاف معنی‌داری داشت (p=۰/۰۴۸). نمودار شماره یک میزان رضایت دانشجویان اتاق عمل از رشته تحصیلی را نشان می‌دهد.

نمودار ۱: میزان رضایت دانشجویان اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان از رشته تحصیلی

در جدول شماره یک میانگین و انحراف معیار نمره دانشجویان رشته اتاق عمل دانشکده پیراپزشکی رفسنجان به سؤالات سنجش رضایت‌مندی از رشته تحصیلی برحسب سال ورود به دانشگاه مقایسه شده است. بیشتر دانشجویان اعلام کرده بودند که درصورت شرکت مجدد در کنکور این دانشگاه را انتخاب خواهند نمود و در فکر انصراف از تحصیل نیستند.

جدول ۱: مقایسه میزان رضایت دانشجویان اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان از رشته تحصیلی برحسب سال ورود به دانشگاه

ردیف	سؤال	میانگین±انحراف معیار			p
		ورودی ۹۴	ورودی ۹۵	ورودی ۹۶	
۱	میزان علاقه به رشته تحصیلی در حال حاضر	۱/۰۶±۳/۳۸	۱/۰۶±۳/۴۷	۱/۰۰±۳/۷۷	۰/۳۱۷
۲	فکر کردن در مورد انصراف از تحصیل	۱/۱۷±۱/۸۳	۱/۱۲±۱/۶۰	۰/۹۹±۱/۶۹	۰/۷۸۵
۳	انتخاب رشته به علت تشویق دیگران	۱/۱۸±۲/۵۴	۱/۱۳±۲/۰۰	۰/۹۲±۲/۷۴	۰/۰۸۰
۴	تمایل به انتخاب این رشته درصورت شرکت مجدد در کنکور	۱/۲۸±۳/۰۰	۱/۲۶±۲/۸۰	۱/۲۲±۳/۰۹	۰/۷۶۱
۵	انتخاب این رشته به علت وجود فشار روانی از قبیل فشار خانواده و...	۱/۳۹±۲/۱۳	۱/۱۲±۱/۸۷	۱/۰۶±۱/۷۷	۰/۵۳۱
۶	افزایش علاقه‌مندی به رشته تحصیلی بعد از ورود به دانشگاه	۱/۰۲±۳/۰۸	۱/۲۵±۳/۱۳	۰/۹۷±۳/۸۶	*۰/۰۱۱
۷	تمایل به انتخاب مجدد این دانشگاه درصورت شرکت مجدد در کنکور	۱/۱۸±۳/۵۴	۱/۲۲±۴/۰۷	۱/۱۰±۳/۹۷	۰/۲۷۹
۸	تمایل به اشتغال در این رشته پس از فارغ التحصیلی	۰/۸۸±۲/۰۸	۱/۰۶±۲/۴۷	۱/۱۴±۲/۶۰	۰/۱۷۲
۹	توصیه تحصیل در این رشته به فرزندان خود	۱/۰۶±۲/۹۷	۱/۱۱±۳/۰۲	۱/۰۵±۲/۸۷	۰/۳۵۳

باتوجه به نتایج جدول شماره یک، آزمون مجذور کای نشان داد بین سال ورود به دانشگاه و افزایش علاقه‌مندی به رشته تحصیلی بعد از ورود به دانشگاه اختلاف معنی‌داری وجود دارد.

میزان تأثیر برخی از عوامل بر رضایت از رشته تحصیلی از نظر دانشجویان رشته اتاق عمل دانشکده پیراپزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۸ در جدول شماره دو آورده شده است.

[Downloaded from rme.gums.ac.ir on 2024-03-29]
[DOI: 10.29252/rme.12.1.62]

جدول ۲: تعیین عوامل مؤثر بر رضایت از رشته تحصیلی از نظر دانشجویان اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۹۸

ردیف	سوال	خیلی کم (درصد)تعداد	کم (درصد)تعداد	متوسط (درصد)تعداد	زیاد (درصد)تعداد	خیلی‌زیاد (درصد)تعداد	میانگین±انحراف معیار
۱	نحوه تدریس دروس تئوری تخصصی	۱(۱/۳)	۳(۴/۰)	۳۹(۵۲/۰)	۱۶(۲۱/۳)	۱۶(۲۱/۳)	۳/۷۵±۰/۹۲
۲	نحوه تدریس دروس عملی	۶(۸/۰)	۷(۹/۳)	۳۹(۵۲/۰)	۱۴(۱۸/۶)	۹(۱۲/۰)	۳/۱۷±۱/۰۳
۳	سطح علمی اساتید	۴(۵/۳)	۷(۹/۳)	۴۰(۵۳/۳)	۲۱(۲۸/۰)	۳(۴/۰)	۳/۱۶±۰/۸۵
۴	ویژگی‌های فردی و اجتمایی اساتید	۱۲(۱۶/۰)	۳۰(۴۰/۰)	۱۸(۲۴/۰)	۱۱(۱۴/۷)	۴(۵/۳)	۲/۵۳±۱/۰۹
۵	شناخت رشته قبل از انتخاب آن	۳(۱۷/۳)	۲۳(۳۰/۷)	۲۴(۳۲/۰)	۷(۹/۳)	۸(۱۰/۷)	۲/۶۵±۱/۹۵
۶	علاقه به رشته قبل از انتخاب آن	۲(۲/۷)	۹(۱۲/۰)	۳۷(۴۹/۳)	۲۳(۳۰/۷)	۴(۵/۳)	۳/۲۴±۰/۸۴
۷	محتوای علمی واحدهای تخصصی	۳(۴/۰)	۱۶(۲۱/۳)	۳۱(۴۱/۳)	۱۷(۲۲/۷)	۸(۱۰/۷)	۳/۱۵±۱/۰۰
۸	کاربردی بودن دروس تئوری در بالین بیمار	۱۸(۲۴/۰)	۱۴(۱۸/۷)	۳۰(۴۰/۰)	۱۰(۱۳/۳)	۳(۴/۰)	۲/۵۵±۱/۱۲
۹	عملکرد مدیریت گروه	۱۷(۲۲/۷)	۲۲(۲۹/۳)	۲۷(۳۶/۰)	۳ (۴/۰)	۶(۸/۰)	۲/۴۵±۱/۱۳
۱۰	امکانات آموزشی و کمک آموزشی	۱۵(۲۰/۰)	۱۸(۲۴/۰)	۲۶(۳۴/۷)	۱۰(۱۳/۳)	۶(۸/۰)	۲/۶۵±۱/۱۸
۱۱	افزایش مهارت بالینی در حیطه اجرایی	۱(۱/۳)	۶(۸/۰)	۲۴(۳۲/۰)	۲۹(۳۸/۷)	۱۵(۲۰/۰)	۳/۶۸±۰/۹۳
۱۲	میزان تأثیر رفتار و احترام آمیز جراحان	۸ (۱۰/۷)	۹ (۱۲/۰)	۳۱(۴۱/۳)	۱۵(۲۰/۰)	۱۲(۱۶/۰)	۳/۱۹±۱/۱۷
۱۳	تأثیر کارورزی و کارآموزی به ایجاد علاقه به رشته	۳ (۴/۰)	۸ (۱۰/۷)	۳۴(۴۵/۳)	۱۸(۲۴/۰)	۱۲(۱۶/۰)	۳/۳۷±۱/۰۱

همان‌گونه که از نتایج جدول شماره دو مشخص است نحوه تدریس دروس تئوری تخصصی مهم‌ترین عامل در رضایت دانشجویان از رشته تحصیلی است درحالی که ۵۲ درصد از دانشجویان (۳۹ نفر) عنوان کردند آزمون مجذور کای نشان داد عملکرد مدیر گروه کم‌ترین تأثیر را در ایجاد رضایت از رشته تحصیلی داشته است. عوامل مؤثر بر ایجاد رضایت از رشته تحصیلی برحسب وضعیت تأهل، سن، جنسیت، معدل دیپلم، سهمیه قبولی و محل سکونت اختلاف معنی‌داری نداشتند. ولی افزایش مهارت بالینی در حیطه اجرایی برحسب سابقه انصراف از تحصیل اختلاف معنی‌دار نشان داد که میانگین و انحراف معیار نمره دانشجویان دارای سابقه انصراف از تحصیل و دانشجویان بدون سابقه انصراف از تحصیل به ترتیب ۲/۰۰±۰/۰۰ و ۳/۷۳±۰/۹۲، p=۰/۰۰۹ می‌باشد. دیدگاه دانشجویان اتاق عمل دانشکده پیراپزشکی رفسنجان نسبت به آینده شغلی در جدول شماره سه آمده است.

جدول ۳: دیدگاه دانشجویان اتاق عمل دانشکده پیراپزشکی رفسنجان نسبت به آینده رشته تحصیلی خود

ردیف	سوال	خیلی‌کم (درصد)تعداد	کم (درصد)تعداد	متوسط (درصد)تعداد	زیاد (درصد)تعداد	خیلی‌زیاد (درصد)تعداد	میانگین±انحراف معیار
۱	آینده شغلی مناسب	۲(۲/۷)	۷(۹/۳)	۳۶(۴۸/۰)	۲۴(۳۲/۰)	۶(۸/۰)	۳/۳۳±۰/۸۶
۲	موقعیت اجتمایی مناسب خارج از حیطه کار	۲(۲/۷)	۶(۸/۰)	۳۲(۴۲/۷)	۲۹(۳۸/۷)	۶(۸/۰)	۳/۴۱±۰/۸۶
۳	موقعیت اجتمایی مناسب در حیطه کار	۳(۴/۰)	۸(۱۰/۷)	۳۸(۵۰/۷)	۲۱(۲۸/۰)	۵(۶/۷)	۳/۲۳±۰/۸۸
۴	میزان در آمد و وضعیت اقتصادی	۲(۲/۷)	۷(۹/۳)	۳۹(۵۲/۰)	۲۲(۲۹/۳)	۵(۶/۷)	۳/۲۸±۰/۸۳
۵	امکان خدمت به مردم و جامعه	۰(۰/۰)	۲(۲/۷)	۱۹(۲۵/۳)	۳۰(۴۰/۰)	۲۴(۳۲/۰)	۴/۰۱±۰/۸۳
۶	درجه اهمیت رشته برای توسعه کشور	۳(۴/۰)	۵(۶/۷)	۱۷(۲۲/۷)	۲۶(۳۴/۷)	۲۴(۳۲/۰)	۳/۸۴±۱/۰۸

دیدگاه دانشجویان نسبت به آینده رشته تحصیلی با میانگین و انحراف معیار ۳/۵۲±۰/۶۸ (از ۵ نمره)، مثبت ارزیابی شد. از نظر دانشجویان اتاق عمل، مهم‌ترین عوامل ایجادکننده نگرش مثبت نسبت به آینده شغلی امکان خدمت به مردم و جامعه و درجه اهمیت رشته برای توسعه کشور ذکر شده بود (p<۰/۰۰۱) و از این نظر اختلاف معنی‌داری برحسب متغیرهای دموگرافیک وجود نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری

انتخاب آگاهانه و علاقه به رشته تحصیلی از مؤلفه‌های مهم تربیت نیروی انسانی متخصص، به ویژه در حوزه سلامت است. حفظ و ارتقای سلامت جامعه، نیازمند وجود افرادی است که به‌صورت آگاهانه و با انگیزه رشته مورد نظر خود را انتخاب کرده باشند و نسبت به رشته و آینده شغلی آن نگرش مثبت داشته باشند. در مطالعه حاضر، میزان رضایت دانشجویان

[Downloaded from rme.gums.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.29252/rme.12.1.62]

رشته اتاق عمل دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در محدوده رضایت زیاد قرار داشت و برحسب سن، جنسیت، وضعیت تأهل، معدل کل، سابقه انصراف از تحصیل و محل سکونت اختلاف معنی‌داری وجود نداشت. نتایج مطالعه مهرابیان و همکاران نشان داد که بیش از ۷۰ درصد دانشجویان رشته بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی گیلان از رشته تحصیلی خود راضی هستند (۱). همچنین مطالعه هادوی و همکار نشان داد که میزان رضایت دانشجویان رشته هوشبری دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در حد متوسط (۸) می‌باشد. درحالی که مطالعه معراجی و همکاران بیانگر نگرش ۲۹/۵ درصد از دانشجویان فناوری اطلاعات سلامت دانشگاه علوم پزشکی مشهد نسبت به رشته تحصیلی مثبت بود (۱۷). در مطالعه حکیم نیز ۸۱/۱ درصد دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز از رشته تحصیلی اعلام عدم رضایت کردند (۱۵). تفاوت در محیط آموزشی، ابزار و تجهیزات آموزشی، خصوصیات مربی و دانشجو، امکان یا عدم امکان ادامه تحصیل و نگرش در مورد آینده شغلی را می‌توان از علل تفاوت نتایج در مطالعات مختلف ذکر نمود.

نتایج مطالعه حاضر حاکی از آن بود که بیشتر دانشجویان درصورت شرکت مجدد در کنکور این دانشگاه را انتخاب خواهند نمود و در فکر انصراف از تحصیل نیستند. در مطالعه هادوی و همکار، ۸/۳ درصد از دانشجویان (۸) و در مطالعه‌ای که بر روی دانشجویان دندانپزشکی دانشگاه بابل ۹/۴ درصد از دانشجویان به‌طور مکرر به انصراف از تحصیل فکر می‌کردند (۴). گرچه مقادیر ذکر شده درصد قابل‌توجهی از دانشجویان را شامل نمی‌شود ولی می‌توان با شناخت رشته تحصیلی قبل از انتخاب، انتخاب رشته بر مبنای توانمندی و دور از فشارهای خانواده و اطرافیان، در راستای کاهش هرچه بیشتر این مقادیر گام برداشت.

در مطالعه حاضر بین سال ورود به دانشگاه و افزایش علاقه‌مندی به رشته تحصیلی بعد از ورود به دانشگاه اختلاف معنی‌دار وجود داشت. بدین معنی که با گذشت زمان از میزان علاقه‌مندی دانشجویان رشته اتاق عمل نسبت به رشته تحصیلی کاسته‌شده بود. براساس یافته‌های مطالعه معراجی نیز با افزایش سال‌های تحصیل دانشجویان، دیدگاه آن‌ها نسبت به آینده شغلی خود منفی می‌شد (۱۷). امانی در مطالعه خود به این نتیجه رسید که دانشجویان فناوری اطلاعات سلامت دانشگاه علوم پزشکی اردبیل در ابتدای ورود به دانشگاه از رشته خود رضایت داشتند اما در مراحل پایانی تحصیل، از رشته خود ناراضی بودند (۱۸). انتخاب رشته بدون آگاهی قبلی، تصور مبهم در مورد آینده شغلی، مشاهده برخوردهای متفاوت با دانشجویان رشته‌های مختلف در محیط دانشگاه و درنتیجه احساس سرخوردگی درونی در مقایسه خود با دانشجویان سایر رشته‌ها ممکن است از علل کاهش علاقه دانشجویان به رشته تحصیلی در طی زمان باشد.

همچنین نتایج مطالعه حاضر نشان داد که نحوه تدریس دروس تئوری تخصصی، مهم‌ترین عامل رضایت دانشجویان از رشته تحصیلی بود درحالی که بیشتر دانشجویان عنوان کردند عملکرد مدیر گروه کم‌ترین تأثیر را در ایجاد رضایت از رشته تحصیلی داشته است. در بررسی عوامل مؤثر بر ایجاد رضایت از رشته تحصیلی برحسب وضعیت تأهل، سن، جنسیت، معدل دیپلم، سهمیه قبولی و محل سکونت اختلاف معنی‌داری مشاهده نشد. در مطالعه هادوی و همکار، دانشجویان رشته هوشبری از عملکرد مدیر گروه رضایت کامل داشتند و تدریس دروس عملی و تئوری و محتوای علمی واحدهای تخصصی از نظر دانشجویان مثبت و قابل‌قبول ذکر گردید (۸). در تحقیق سنایی‌نسب که به منظور بررسی میزان رضایت دانشجویان کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی‌درمانی از رشته تحصیلی انجام شد، اکثر دانشجویان از دروس اصلی و تخصصی و از نحوه تدریس اساتید رضایت داشتند (۱۴) ولی نتایج مطالعه حکیم نشان داد که اکثر دانشجویان از نحوه آموزش نظری اساتید ناراضی بودند (۱۵). تفاوت در میزان رضایت از رشته می‌تواند ناشی از تفاوت محیط‌های آموزشی، برنامه‌های آموزشی، گروه‌های آموزشی، تعداد اعضای گروه آموزشی و مدرک تحصیلی و احتمالاً سابقه کار اساتید باشد.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که مهم‌ترین عوامل ایجادکننده نگرش مثبت به آینده شغلی، امکان خدمت به مردم و جامعه و اهمیت رشته برای توسعه کشوراست. درحالی‌که دانشجویان هوشبری دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، امکان خدمت به مردم و جامعه و موقعیت اجتماعی مناسب را حائز بیشترین اهمیت می‌دانستند (۸). ولی در برخی مطالعات کسب شغل آبرومند از نظر اجتماعی مهمترین علت انتخاب رشته تحصیلی در بین دانشجویان ذکر شده است (۲۰-۱۹). در مطالعه معراجی ۳۲/۷ درصد دانشجویان فناوری اطلاعات سلامت نسبت به آینده شغلی خود نگرش مثبت داشتند (۱۷). همچنین مطالعه فرجی نشان داد که ۷۹/۳ درصد دانشجویان دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز نسبت به آینده شغلی خود امیدوارند (۱۳). اختلاف موجود

[Downloaded from rme.gums.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.29252/rme.12.1.62]

در نتـــایج مطالعـــات را می‌توان به اختلاف در رشته‌هـــای مـــورد بررســـی و ماهیـــت فضای کاری دانشجویان مربـــوط دانست.

در این مطالعه، رضایت دانشجویان اتاق عمل از رشته تحصیلی در حد زیاد و نگرش آن‌ها به آینده شغلی مثبت بـود. مهم‌ترین عوامل ایجادکننده نگـرش مثبـت به آینده شغلی امکان خدمت به مردم و جامعه و اهمیت رشته برای توسعه کشـور ذکر شده بود. افـــزایش امکانـــات و تجهیزات آموزشی، تعامـل بیشـــتر دانشجویان با مـدیر گـروه و کـاربرد دروس تئـوری در بـالین، جهـــت افزایش رضایت و علاقه به ادامه تحصیل در این رشته مؤثر خواهد بود.

مطالعـــه حاضـــر هماننـــد ســـایر مطالعـــات پژوهشـــی دارای محدودیت‌هایی است. یکی از کاستی‌های این مطالعـه اسـتفاده از پرسشـنامه و جمـع‌آوری اطلاعـات بـا اسـتفاده از سیسـتم خـودگزارش‌دهـی بـود ایـن روش، از دقـت پاسـخ‌دهـی شـرکت‌کننـدگان مـی‌کاهـد. عـدم وجـود سـؤال بـاز از دیگـر محدودیت‌های این پژوهش بـود کـه امیـدواریم ایـن نقـص در پژوهش‌های آینده برطرف گردد و نتایج دقیق‌تر و عمیق‌تـری بدست آید.

قدردانی

پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند از شورای پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان به جهـــت تصویب و تأمین هزینه این طرح و از کلیه دانشجویان رشته اتاق عمل که با صبر و حوصله در تکمیل پرسشـــنامه‌هـــا و انجام این مطالعه یاری نمودند، صمیمانه قدردانی نمایند.

References

1. Mehrabian F, Dadash Khah Z, Karimi Z. [Attitude of environmental health students toward their discipline and future career in Gilan University of Medical Science] . Research in Medical Education 2012; 4 (1): 43-8. [Persian] [DOI:10.18869/acadpub.rme.4.1.43]
2. Faday Gh, Hasanzadeh Samand H. [Scientific productivity of the faculty of Tabriz University during 2003-2008]. J Public Library 2011; 16 (2): 157-75. [Persian]
3. Ghanbary S, Rezghi shirsavar H, Ziaee MS, Mosleh M. [Evaluating the Effectiveness of Virtual Education on Health Care Management Students]. Journal of Healthcare Management 2019; 10 (2): 49-60. [Persian]
4. Seifi S, Sum Sh. [Comparison of dental students consent towards their educational line in clinical and basic science course]. Biannual Journal of Medical Education Development Center, Babol Univ Med Sci 2015; 3 (2); 38-45. [Persian]
5. Zarafshani K, Sharafi L, Binaian A, Malekhosseini A, Norouzi M. [Determining factors that influence Dropout Rates in Agricultural College at Razi University]. Research and Planning in Higher Education 2016; 22 (1): 19-43. [Persian]
6. Jamali HA, Ghalenoei M. [Attitudes of Environmental Health and Occupational Health Students toward Their Discipline and Future Career in Qazvin University of Medical Sciences in 2012]. Iranian Journal of Medical Education 2013; 13 (7): 541-50. [Persian]
7. Rejali M, Mostajeran M, Lotfi M. [Health student an attitude towards their field of study and future career in health faculty of Isfahan University of medical sciences-2008]. Health System Research 2010; 6 (1):106-15. [Persian]
8. Hadavi M, Esmaili S. [The Satisfaction Rate of the Anesthesia Students about their Educational Field and their Attitude towards Future Job Perspectives in 2012]. JRUMS 2014; 13 (7): 609-18. [Persian]
9. Shahriary AR, Sadeghi M, Hosseini M, Jamili M. [A survey of Army paramedical student's satisfaction about their field-year 2007]. J Army Uni2008, 3 (1): 44-6. [Persian]
10. Abdollahzadeh F, Lotfi M, Mirza Aghazadeh A,Etebari Asl Z. [Attitude of Operating Room Students towards their Field of Study]. IJN 2014; 27 (90 And 91): 65-72. [Persian] [DOI:10.29252/ijn. 27.90.91.65]

[Downloaded from rme.gums.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.29252/rme.12.1.62]

11. Jolaee S, Mehrdad N, Bahrani N. [The investigation of nursing students' opinions about their profession and the reasons for its withdrawal in medical scienses universities in Tehran]. Iranian Journal of Medical Education 2006; 1 (1): 21-8. [Persian]

12. Hedayati Z, Seifi N, Hekmatfar S, Badakhsh S. [Attitudes of Shiraz Dental students toward their discipline and future career]. Iranian Journal of Medical Education 2012; 12 (3 (41): 176-83. [Persian]

13. Faraji Khiavi F, Valipoor A, Khademi M. [A study on students' expectations of academic field and their attitude to prospecting job among school of health students at Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences: 2014]. Educational Development of Jundishapur 2015: 6 (1): 43-51. [Persian]

14. Sanaei Nasab H, Rashidi Jahan H, Tavakoli R, Delavari AAR, Rafati H. [Amount of "healthtreatment services management" bachelor students' satisfaction from their educational field]. Educ Strategy Med Sci 2010; 3 (1): 13-6. [Persian]

15. Hakim A.[Factors affecting satisfaction of nursing students of nursing major]. JNE 2013; 2 (2): 10-20. [Persian]

16. Memarpour M, Bazrafkan L, Mosavi E, Vossoughi M. [Factors Influencing Dental Students' Choice of Discipline]. Iranian Journal of Medical Education 2013; 13 (4): 260-9. [Persian]

17. Meraji M, Safaei F, Shojaee SH, Mousavi Poor R, Mahmoodian SS. [Health information technology students' satisfaction for their field of study and career prospect]. J Mod Med Info Sc 2018; 4 (2): 8-17. [Persian]

18. Amani F, Azmmon A.[Health information technology students 'attitudes towards their academic field and future career]. 17th National Congress of Medical Science Education and Shahid Motahari Festival; 2016 Apr 29- May 1. Tehran. Iran: Ministry of Health; 2016. [Persian]

19. Khami MR, Murtomaa H, Jafarian M, Vehkalahti MM, Virtanen JI. Study motives and career choices of Iranian dental students. Med Princ Pract 2008; 17 (3): 221-6. [DOI:10.1159/000117796]

20. Baharvand M, Moghaddam EJ, Pouretemad H, Alavi K. Attitudes of Iranian dental students toward their future careers: an exploratory study. J Dent Educ 2011; 75 (11): 1489-95.

[Downloaded from rme.gums.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.29252/rme.12.1.62]

Evaluation of Operating Rooms students' satisfaction about their Field of Study and Views on Job Future

Beik Khormizi M [1], Saeidi F[2], Jannatabadi F[3], Hadavi M [4]*

Received: 2019/11/28 Accepted: 2020/02/15

Abstract

Introduction: Training of efficient and interested graduates is one of the priorities of the educational system. Every year, some students drop out or hopelessly continue their education because of dissatisfaction of their field of study. The purpose of this study was to determine the satisfaction of Operating Rooms students of Rafsanjan Paramedical School with their field of study and their view on job future in 2019.

Methods: In this cross-sectional study, all Operating Rooms students of Rafsanjan Paramedical School (75 students) were evaluated. A two-part questionnaire was used, the first part included demographic questions and the second part was to evaluate the level of students 'satisfaction with the field of study, effective factors on students' satisfaction and perspective on the future career. Reliability and validity of the questionnaire is confirmed through Cronbach's alpha 0.7 to 0.94. The Data were analyzed using T-test, Anova, and Chi-square through SPSS.

Results: The students' satisfaction with mean and standard deviation of 3.5±0.77 was in the range of "high satisfaction" and there was no significant difference in terms of age, gender, marital status, total grade point average, history of dropping out of school and place of residence ($p>0.05$). The difference between the year of entry into the university and interest in the field of study was significant ($p=0.011$). How to teach specialized theory courses was the most important factor in students' satisfaction with the field of study, and "serviceability to people and the community" was the key to a positive attitude toward the future.

Conclusion: The students' satisfaction was "very high" and their attitude toward job future was positive. Improving the educational facilities, more student interaction with the department manager and the application of theory lessons in the clinic will be critical to achieving satisfaction.

Keywords: Satisfaction, Students , Operating Rooms, Field of Study,Job Future

Corresponding Author: Hadavi M, Dept of Anesthesiology, Faculty of Paramedical, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran hadavimaryam@yahoo.com
Beik Khormizi M, Faculty of Paramedical, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran
Saeidi F, Faculty of Paramedical, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran
Jannatabadi F, Faculty of Paramedical, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran

[Downloaded from rme.gums.ac.ir on 2024-03-29]

[DOI: 10.29252/rme.12.1.62]